

Leden van de gemeenteraad
Postbus 950
6000 AZ WEERT

Weert, 17 juni 2016

Onderwerp : Sancties fraude in relatie tot de aanbevelingen van de Nationale ombudsman.

Beste meneer, mevrouw,

Op 10 december 2014 is aan u de toezegging gedaan om informatie te verstrekken over het bijstandsfraudebeleid onder meer in relatie tot de aanbevelingen van de Nationale ombudsman.

Met deze brief informeren wij u over de wijze waarop wij uitvoering hebben gegeven aan deze aanbevelingen.

Fraudebeleidsplan

Er wordt momenteel gewerkt aan het actualiseren en optimaliseren van het fraudebeleidsplan. Op grond van artikel 14 van de afstemmingsverordening PW, Ioaw en Ioaz gemeente Weert 2015 stelt de raad een fraudebeleidsplan vast over de gemeentelijke visie op handhaving en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van de Participatiewet, Ioaw en Ioaz. Het fraudebeleidsplan is in 2013 voor het laatst vastgesteld. Op 4 december 2014 heeft de Nationale ombudsman een rapportage uitgebracht over een onderzoek naar de Fraudewet in de praktijk met conclusies en aanbevelingen. Inmiddels heeft de Centrale Raad van Beroep naar aanleiding van een aantal boeteprocedures binnen het land uitspraak gedaan. Naar aanleiding van deze uitspraken en de aanbevelingen van de Nationale ombudsman dient het fraudebeleidsplan aangepast te worden.

Een korte samenvatting

Uitspraken Centrale Raad van Beroep (ECLI:NL:CRVB:2016:12/ECLI:NL:CRVB:2014:3754).
De Centrale Raad van Beroep heeft beslist dat de hoogte van de bijstandsboete zo moet worden vastgesteld, dat een betrokkene deze binnen een redelijke termijn kan betalen en gaat daarbij uit van een maximale termijn van twee jaar. Bij de vaststelling van die termijn moet ook rekening worden gehouden met de mate van verwijtbaarheid van betrokkene, zodat de periode ook korter kan zijn. Dit in tegenstelling tot voorheen de uitspraak waarbij een betrokkene zeer langdurig zou moeten leven op een absoluut minimum.

Eerder had de Centrale Raad van Beroep al besloten dat bij het opleggen van een boete er rekening gehouden moet worden met de individuele situatie van betrokkene, zodat niet standaard een boete kan worden opgelegd van 100%. Een boete van 100% kan alleen opgelegd worden als er sprake is van opzet. Bij grove schuld mag een boete worden opgelegd van 75% waarbij de gemeente moet aantonen of er sprake is van opzet of grove

schuld. Bij 'gewone' verwijtbaarheid mag slechts een boete worden opgelegd van 50% en een lagere boete van 25% indien er sprake is van verminderde verwijtbaarheid. De verminderde verwijtbaarheid dient beoordeeld te worden door de gemeente.

In de praktijk conformeren wij ons aan de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep en wordt er gekeken naar de individuele situatie van betrokkene en naar zijn draagkracht. Deze overwegingen worden ook meegenomen in het nieuw vast te stellen fraudebeleidsplan en zal worden aangeboden in de gemeenteraadsvergadering van 29 september 2016.

Aanbevelingen Nationale ombudsman

De bovengenoemde uitspraken van de Centrale Raad van Beroep sluiten aan bij de aanbevelingen van de Nationale ombudsman van december 2014 waarin onder meer wordt aangegeven dat de boete in ieder individueel geval proportioneel behoort te zijn. Ook dient het bestuursorgaan coulant om te gaan met overtredingen van de inlichtingenplicht als plausibel is dat een andere oorzaak dan het willen frauderen ten grondslag ligt aan het overtreden van de inlichtingenplicht en er dan ook lagere boetes opgelegd kunnen worden in deze gevallen. Verder is de Nationale ombudsman van mening dat er bij vergissingen en geringe termijnoverschrijdingen een waarschuwing ook passend is en er aandacht dient te zijn voor de draagkracht van personen die een boete opgelegd krijgen.

Wetsvoorstel

Gezien alle ontwikkelingen op het gebied van de Fraudewet heeft Minister Asscher van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op 28 januari 2016 een wetsvoorstel tot wijziging van de sociale zekerheidswetten in verband met de regeling van de bestuurlijke boete naar de Tweede kamer gestuurd waarin nu wettelijk wordt vastgelegd dat de maximale boete is gekoppeld aan het al dan niet opzettelijk schenden van de inlichtingenplicht, er gekeken wordt naar de draagkracht van betrokkene en er een waarschuwing opgelegd kan worden in plaats van een boete. De tweede kamer heeft op 31 mei 2016 het voorstel aangenomen en zal naar alle waarschijnlijkheid op 1 januari 2017 in werking treden na instemming van de Eerste kamer.

Tot slot

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Namens Burgemeester en wethouders van Weert,
Afdelingshoofd Werk, Inkomen en zorgverlening

De heer K. Joosten